

12.12.2003

ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

8 § Yhteistyö kodin kanssa

Lapsi elää samanaikaisesti kodin, esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen vaikutuspiirissä. Tämä edellyttää näiden kasvatusyhteisöjen vuorovaikutusta lapsen kokonaisvaltaisen hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Esiopetuksen henkilöstöllä ja huoltajilla on yhteinen kasvatusvastuu lapsesta. Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta sekä oman lapsensa tuntemus. Esiopetuksen henkilöstö tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa osaltaan lapsen kasvatuksesta esiopetuksen aikana.

Yhteisvastuullisen kasvatuksen tavoitteena on edistää lasten kasvua, kehitystä ja oppimista sekä lisätä turvallisuutta ja hyvinvointia esiopetuksessa. Lapsen viihtyvyyden, kasvamisen ja oppimisen kannalta on tärkeää luoda luottamuksellinen yhteys esiopetuksen henkilöstön ja huoltajien kanssa. Esiopetuksessa luodaan pohjaa myöhemmälle kodin ja koulun yhteistyölle.

Kodin ja esiopetuksen välinen yhteistyö tulee opetussuunnitelmassa määrittellä yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

11 § Esiopetuksen oppilashuolto

Esiopetuksen oppilashuolto on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Esiopetuksen oppilashuolto on osa muun varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen oppilashuollollista jatkumoa. Sillä edistetään välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuuria ja varmistetaan kaikille tasavertainen kasvamisen ja oppimisen mahdollisuus.

Esiopetuksen oppilashuolto kuuluu kaikille esiopetuksessa työskenteleville. Sitä toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa.

Esiopetuksen oppilashuolto on sekä yhteisöllistä että yksilöllistä tukea. Esiopetuksen oppilashuollon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö sekä lapsen kehityksen ja oppimisen esteiden varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen.

Esiopetuksen oppilashuollon järjestäminen tulee opetussuunnitelmassa määrittellä yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

Opetussuunnitelmassa tulee kuvata:

- toiminta esiopetuksen oppimisympäristön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi

- lapselle tarjottava tuki ja ohjaus kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä sekä muissa vaikeuksissa
- yhteistyö kodin, muun varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa sekä oppilashuollon ja muiden asiantuntijoiden kanssa
- toimenpiteet ja työn- ja vastuunjako erilaisten ongelma- ja kriisitilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi kuten kiusaaminen, väkivalta, häirintä sekä tapaturmat, onnettomuudet ja kuolemantapaukset
- esiopetuksen kuljetuksissa yleiselle turvallisuudelle asetettujen tavoitteiden toteuttaminen
- ruokailun järjestämisessä huomioon otettavien terveys- ja ravitsemuskasvatuksen ja tapakasvatuksen toteuttaminen

19 § Opetussuunnitelman laatimisen järjestelyt

Opetussuunnitelman perusteet on normi, joka toimii kansallisena kehyksenä opetussuunnitelman laadinnalle. Paikallisissa opetussuunnitelmissa tarkennetaan perusteissa määriteltyjä tavoitteita ja sisältöjä ja niiden pohjalta luodaan toiminnallisia kokonaisuuksia.

Opetussuunnitelma tulee siis laatia perusteiden pohjalta, ja sen lisäksi siinä otetaan huomioon kunnan omaleimaisuus sekä muut kunnassa tehdyt lapsia ja nuoria koskevat päätökset. Esiopetuksen opetussuunnitelma tulee laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

Esiopetuksen opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi myös päiväkodin tai koulun toimintaympäristö ja sen antamat mahdollisuudet sekä kuvaus opetuksen toteuttamisesta. Opetussuunnitelman tulee ohjata opettajan suunnittelua ja toimia hänen työvälineenään.

Opetussuunnitelma voidaan laatia kuntakohtaisena, alueittaisena tai päiväkotitai koulukohtaisena sen mukaan, kuin opetuksen järjestäjä päättää. Mikäli kunnassa toimii yksityisiä esiopetuksen toteuttajia, joilta kunnat ostaa esiopetuspalvelut, on päätettävä myös näiden opetussuunnitelman laatimisesta ja hyväksymisestä.

On pyrittävä siihen, että mahdollisimman moni opetusta toteuttava henkilö osallistuisi opetussuunnitelman laadintaan, jotta sitoutuminen sen noudattamiseen varmistuisi. Myös lasten huoltajien on voitava vaikuttaa työhön varsinkin opetussuunnitelman kasvatustavoitteita suunniteltaessa.

Käytännön järjestelyistä määrätään vuosittain laadittavassa perusopetuksen 9 §:n mukaisessa suunnitelmassa.

20 § Opetussuunnitelmaan sisältyvät seikat

Esiopetuksen opetussuunnitelmasta tulee ilmetä seuraavat seikat sen mukaan, kuin opetuksen järjestäminen edellyttää:

- 1) esiopetuksen toiminta-ajatus
- 2) esiopetuksen oppimisympäristön kuvaus
- 3) esiopetuksen mahdolliset painotukset
- 4) esiopetuksessa noudatettavat täsmennetyt kasvatus- ja oppimistavoitteet
- 5) esiopetuksen pedagoginen toteuttaminen

- 6) erityistä tukea tarvitsevien lasten esiopetuksen järjestäminen
- 7) eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten esiopetuksen järjestäminen
- 8) yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa
- 9) yhteistyö kotien kanssa
- 10) yhteistyö esiopetuksen toteuttamiseen osallistuvan henkilöstön kesken
- 11) esiopetuksen oppilashuollon suunnitelma ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- 12) yhteistyö muiden tahojen kanssa
- 13) esiopetuksen järjestäminen yhdistetyissä ryhmissä, esimerkiksi 3-6-vuotiaat päivähoidossa tai esiopetus yhdysluokissa perusopetuksen kanssa
- 14) lapsen esiopetuksen suunnitelman laatimisen periaatteet
- 15) lapsen kehittymisen ja oppimisen seuranta sekä arviointi
- 16) esiopetukseen osallistumisesta annettava todistus
- 17) toiminnan toteutumisen jatkuva arviointi